

TEMA 1

ÖVNING

Rangordna hur allvarliga du tycker att olika former av våld är

Handledning för dig som utbildningsledare för övningen i tematräff 1

I den här övningen ska deltagarna rangordna olika former av våld på en skala. De ska först fundera och rangordna enskilt och sedan diskutera sina val i mindre grupper.

Syfte och mål med övningen

Syftet med den här övningen är att deltagarna ska

- » reflektera kring sin egen syn på våld
- » få kunskap om att oavsett hur ett barn blir utsatt för våld så innebär det en risk för barnets hälsa, välmående och utveckling.

Målet är att få deltagarna att fundera över följande frågor:

- Vad är våld och barnmisshandel för mig?
- Finns det våldsformer som jag ser som särskilt allvarliga?
- Finns det olika synsätt bland mina kollegor om vad som är barnmisshandel? Hur ska vi hantera detta?
- Om det finns skillnader i synsätt på vad våld är: Kan olika syn på våld och utsatthet få betydelse för det praktiska arbetet?
- Hur hanterar jag att våld mot barn ofta väcker starka känslor? Och hur ska min arbetsgrupp arbeta med detta?

Den här övningen handlar om att få deltagarna att spontant och direkt reflektera kring sin syn på våld. Det är därför viktigt att redan vid introduktionen berätta att du som kursledare inte värderar något svar som bättre än andra, eller antyder att det finns ett rätt svar.

Så här genomför du övningen

Den här övningen passar bra att göra tidigt under tematräff 1. Det är deltagarnas spontana uppfattning om våld som är viktig att nå, därför kan det vara bra att göra övningen direkt efter introduktionen.

Du som kursledare bestämmer själv hur lång tid hela övningen får ta. Det enda riktmärke som kan vara bra att ha är att tiden som deltagarna får för att fylla i blanketten inte ska vara för lång (max 10 minuter). Du avgör själv hur mycket tid som ska läggas på diskussionerna (både i de mindre grupperna och i sammanfattningen i den stora gruppen efteråt). Det är dock viktigt att du som kursledare har en ungefärlig plan på hur lång tid som varje moment får ta.

Förbered och introducera övningen

- Skriv ut övningen på papper och dela ut den till varje deltagare.
- Berätta för deltagarna att blanketten enbart är till som en övning för dem själva. Den kommer alltså inte att samlas in eller behöva visas för någon annan.
- Var noga med säga att det inte finns några rätt eller fel.
- Berätta inte om syftet och målet med övningen innan, spara det till efteråt.
- Be deltagarna läsa igenom uppgiften och fråga sedan om alla förstår uppgiften och vad de ska göra. Det kan också vara bra att kontrollera att alla förstår vad de olika våldsformerna betyder.

Genomför övningen

1. Be var och en att fylla i blanketten direkt, utan att analysera och fundera för mycket.
2. Dela in deltagarna i smågrupper (två-tre personer i varje) för att diskutera hur de har rangordnat de olika våldsformerna och hur de tänkte kring sina val.
3. Avsluta gruppdiskussionerna och sammanfatta i helgrupp. Du kan välja mellan att låta frivilliga grupper presentera sina diskussioner eller be samtliga grupper att beskriva sina tankar kring uppgiften och vad de kom fram till.
4. Gå igenom syftet med övningen, det vill säga att få kursdeltagarna att reflektera kring sin egen syn på våld och hur de tänker kring olika former av våld.
5. Avsluta övningen med att fråga vad deltagarna tar med sig från den:
 - a. Kan den här övningen påverka hur de ser på våld och vad våld kan vara?
 - b. Kan det påverka deras arbetet och i så fall på vilket sätt?

Fånga upp deltagarnas svar och följ upp i den sammanfattande diskussionen

Den här övningen leder ofta fram till olika typer av svar. Några deltagare upplever att vissa våldsformer är allvarligare än andra och har därför graderat några särskilda former av våld högt. Sexuellt våld mot barn finns ofta med bland dessa. Andra deltagare brukar däremot landa i att det inte går att bedöma våld på det här sättet utan att graden av allvar i stället beror på en rad olika faktorer: situationen, vem barnet är, vem som utsätter barnet med mera.

Det är viktigt att du som kursledare inte värderar något svar som bättre än andra eller antyder att det finns ett rätt svar. Följ istället upp och sammanfatta de olika resonemangen med att det är just detta som är syftet med övningen: det vill säga att deltagarna börjar fundera kring sin egen syn på vad våld är och hur de spontant graderar olika våldsformer.

Som kursledare kan du gärna problematisera resonemangen med frågor. Är exempelvis ett syskon som blir slaget av ett annat syskon lika allvarligt som ett sexuellt övergrepp mot ett barn? Men du behöver också göra klart att alla former av våld är allvarliga, oavsett om barnet är direkt eller indirekt utsatt för våldshandlingar.

Det kan också vara bra att berätta att forskning visar att många yrkesverksamma inom socialtjänsten, rättsväsendet, förskolan, skolan och hälso- och sjukvården reagerar och agerar när barn blir fysiskt misshandlade, men är mindre benägna att göra något om ett barn bevittnar våld inom familjen.

